

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.26 "Elaborarea și modernizarea tehnologiilor de producere a cartofului și legumelor în contextul schimbărilor climatice în scopul asigurării unor producții inofensive stabile și durabile", director de proiect: dr. hab., ILIEV Petru, Prioritatea II.

Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologie Alimentară,
pentru anii 2020 - 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali
(Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Pe parcursul realizării proiectului, au fost realizate cercetări ample privind elaborarea și aplicarea tehnologiilor de producere a cartofului și legumelor în contextul schimbărilor climatice. În studiu a fost inclus un spectru foarte larg de culturi: 73 de soiuri noi de cartof; 35 linii și soiuri de tomate, 107 mostre de ardei, 12 surse de castraveți și 9 surse de dovlecel și altele. În rezultatul cercetărilor, au fost obținute linii, soiuri noi de tomate, ardei și cartof, transmise în Comisia de Stat pentru testarea soiurilor 4 soiuri de legume. Astfel, în perioada de 4 ani au fost evaluate și menționate în total 509 surse genetice din colecțiile de soiuri de cartof și culturi legumicole; au fost evidențiate și selectate genotipuri rezistente la factori abiotici și biotici. Astfel, rezultatele obținute corespund scopului propus pentru realizarea Programului de lucru, reflectă, în mod deplin obiectivele trasate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

În baza rezultatelor obținute timp de 4 ani membrii echipei de cercetare au publicat 3 monografii și un capitol în monografie colectivă, recomandări metodice, peste 30 de articole în reviste științifice și în culegerile forurilor științifice. Rezultatele obținute au fost raportate la diferite foruri științifice naționale și internaționale. De menționat că, rata de participare a majorității membrilor echipei de cercetători în publicații este scăzută.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

În bază rezultatelor, cercetătorii au obținut 8 brevete de invenții, au colaborat foarte activ (prin acorduri) la nivel internațional cu 8 Instituții de cercetare din România, Luxemburg, Ungaria,

Olanda și altele. Membrii echipei au avut colaborări active prin acte de implementare cu mai multe Institute științifice din Moldova, cu SRL-uri și gospodării țărănești. O parte din rezultatele obținute sunt implementate în gospodăriile țărănești de producere ecologică a legumelor cu suportul ONG „Grădina Moldovei”. Proiectul servește la instruirea producătorilor locali în producerea ecologică și, în special, în producerea de semințe de culturi legumicole și cartof.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Pe parcursul anilor 2020-2023 în cadrul proiectului au activat 6 tineri cercetători, ponderea acestora din numărul total al executorilor conform proiectului constituie 30 %. De menționat, că contribuția tinerilor cercetători în publicarea rezultatelor obținute este diminuată. Pe parcursul anilor 2020-2023 a fost menționată susținerea tezei de doctorat Guțul Margareta, *Producerea răsadurilor altoite de legume* (conducător – dr. hab., Iliev P.), însă Dna Guțul nu este inclusă în componența echipei proiectului conform contractului de finanțare 2020-2023 și nu sunt identificate date cu referire la susținerea acestei teze.

Obiecții: De dorit participarea mai activă a tinerilor cercetători în publicarea și raportarea rezultatelor obținute.

Punctajul mediu acordat: 24,0

Concluzii și recomandări:

Rezultatele obținute corespund scopului propus pentru realizarea cercetărilor planificate și reflectă, în mod, deplin obiectivele formulate. Totodată în rezultatul expertizei au fost depistate unele neconformități, care pot fi concretizate și înlăturate: de concretizat prezența în componența echipei de cercetare a Dnei Guțul Margareta, care a susținut teza de doctor la tema «Producerea răsadurilor altoite de legume»? De dorit să fie separate rezultatele obținute de activitățile realizate (punct.5).

Se propune calificativul general: Bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc